

KANSANHUOLTOMINISTERIÖ

Helsingissä,
30 p:nä maaliskuuta 1942.

Kiertokirje N:o 109.

Kansanhuoltolautakunnille.

Sairaalat.

Neuvoteltuaan asiasta lääkintöhallituksen kanssa kansanhuoltoministeriö on määrännyt toistaiseksi noudatettavaksi seuraavia ohjeita myönnettäessä sairaaloille ja parantoloille säännösteltyjä tarvikkeita.

Ostoluvat. Sairaaloille annetaan ostoluvat kuukaudeksi kerrallaan etukäteen arvioitua kuukausikulutusta varten, jolloin eri tarvikkeiden kohdalta on otettava huomioon seuraavaa:

a) *Viljatuotteita* myönnetään sairaalalle ainoastaan kuponkitilitystä vastaan. Myönnetystä määrästä annetaan ruisjauhoina 75 % ja vehnäjauhoina enintään 10 % sekä loput kaurasuurimoina, graham- ja seka-vehnä tuotteita.

b) *Sokeria* myönnetään edellisen kuukauden hoitopäivien lukumäärän perusteella hoitopäivää kohden parantolalle sekä mielisairaalalle 15 grammaa ja muulle sairaalalle 25 grammaa ilman kuponkitilitysvelvollisuutta. Lisäksi voi sairaala saada pitkäaikaisia potilaita ja henkilökuntaa varten sokeria, mikä kuukauden päättyessä on tilitettävä ostokortin kupongeilla.

c) *Maitoa* myönnetään sairaalalle ainoastaan potilaiden ja henkilökunnan korttiannoksia vastaava määrä kuponkitilitystä vastaan, siis hoitopäivää kohden aikuisille potilaille 2 dl, lapsille alle vuoden ikäisille 1 l ja muille, v. 1925 tai sen jälkeen syntyneille lapsille 6 dl.

Tuberkuloosisairaalalle ja parantolalle myönnetään tämän lisäksi ilman kuponkitilitysvelvollisuutta 4 dl. maitoa potilaiden hoitopäivää kohden.

d) *Ravintorasvaa* myönnetään sairaalalle potilaiden hoitopäivää kohden 10 grammaa ilman kuponkitilitysvelvollisuutta. Lisäksi annetaan sairaalalle ravintorasvaa kuponkitilitystä vastaan potilaiden ja henkilökunnan korttiannoksia vastaava määrä. Ravintorasva myönnetään voimassa olevan jakelun mukaan joko meijerivoina tai muuna ravintorasvana.

e) *Lihaa* myönnetään sairaalalle ainoastaan kuponkitilitystä vastaan.

f) *Kahvinkorviketta* ja vaihtoehtoisesti *teetä* myönnetään ilman kuponkitilitysvelvollisuutta kutakin 30 hoitopäivää kohden sairaalalle kolmeneljännestä ja parantolalle sekä mielisairaalalle puolet kuukauden aikana voimassa olevan jakelun mukaisesta määrästä. Ostolupa myönnetään edellisen kuukauden hoitopäivien lukumäärän perusteella. Esim. hoitopäivien luku 3,000. Maaliskuun jakelun mukaan annettaisiin kahvinkorviketta sairaalalle $3,000 : 30 = 100$; $100 \times 0.250 = 25$ kg; siitä kolmeneljännestä 18.25 kg (tai teetä 3.75 kg) ja parantolalle puolet eli 12.5 kg (tai teetä 2.5 kg). Lisäksi sairaala saa pitkäaikaisia potilaita ja henkilökuntaa varten kahvinkorviketta tai teetä, mikä kuukauden päättyttyä on tilitettävä ostokortin kupongeilla.

g) *Saippuaa* myönnetään sairaaloille, lasten ja naistentautisairaaloita sekä synnytyslaitoksia lukuunottamatta, 18 grammaa hoitopäivää kohden; *yksinomaan* lasten- ja naistautien sairaaloille ja synnytyslaitoksille 28 grammaa hoitopäivää kohden; keuhkotautiparantoloille 12 grammaa hoitopäivää kohden.

Edellä lueteltuihin saippuamääriin on sisällytetty sekä pyykin pesuun että muihin tarpeisiin myönnettävä saippua.

Ostolupaa kutakin kuukautta varten anottaessa saippuamäärän ratkaisee hoitopäivien luku lähinnä edellisen kuukauden aikana.

h) *Tekstiili- ja nahkatavarat.*

Kansanhuoltolautakunnat eivät ole oikeutettuja myöntämään ostolupia kunnallisille laitoksille, sairaaloille, y. m. niihin verrattaville, ellei kansanhuoltoministeriö ole antanut siihen suoranaista kehoitusta. Ostolupa-anomukset on ensin lähetettävä kansanhuoltoministeriölle, jossa tulee olla liitteenä kansanhuoltolautakunnan lausunto sekä ote laitoksen liinavaatevarastosta, jonka jälkeen kansanhuoltoministeriö antaa ohjeet ja määräykset ostolupa-anomuksen suhteen.

Hoitopäiväluku lasketaan esim. seuraavalla tavalla:

Jos 100 potilaasta 20 potilasta oleskelee sairaalassa kukin 10 päivää ja 30 potilasta kukin 20 päivää sekä 50 potilasta kukin 30 päivää, on hoitopäivien luku seuraava:

20 × 10 päivää =	200 hoitopäivää
30 × 20 „ =	600 „
50 × 30 „ =	1,500 „
eli yhteensä	2,300 hoitopäivää

Ylilääkärin määräämät lisäannokset.

Sairaalan ylilääkärin allekirjoittaman todistuksen tai yksityiskohtaisen luettelon perusteella voidaan sairaalalle myöntää ylimääräisesti diettipotilaita varten sairauden laadun edellyttämät lisäannokset. Todis-

tuksessa tai luettelossa on mainittava potilaan nimi, taudin laatu tarkoin perusteltuna, ehdotettu lisäannos hoitopäivää kohden ja hoitopäivien lukumäärä. Mikäli ehdotettu lisäannos hoitopäivää kohden (ottaen huomioon edellä mainittujen määräysten nojalla sairaalalle hoitopäivää kohden jo muuten ilman kuponkitilitysvelvollisuutta myönnettyt lisäannokset) ylittää kansanhuoltoministeriön kiertokirjeissä N:o 298 v. 1941 ja N:o 21 v. 1942 sairaalle henkilölle myönnettävät enimmäismäärät, on todistus tai luettelo lähetettävä ministeriöön tarkastusta varten.

Kuponkien irroittaminen.

Sairaalaan saapuvan henkilön tulee antaa sairaalalle kaikki ostokorttinsa vaatetus-korttia lukuunottamatta. Kansanhuoltolautakunnalle annettavaa tilitystä varten sairaalan tulee irroittaa potilaan ostokorteista kupongit sairaalassaoloajalta.

Mikäli sairaalaan saapuneen henkilön ostokortissa ei ole tarvittavaa kuponkimäärää, on sairaalalla oikeus irroittaa myöhemmän jakelukauden kuponkeja puuttuva määrä. Jos sairaalassa olleen henkilön ostokortista on jakelukauden pituudesta johtuen sairaalassa irroitettu kuponkeja yli sen määrän, joka vastaa hänen sairaalassaoloaikaansa, on sairaalasta poistuvalla oikeus saada maksua vastaan se liikamäärä tarvikkeita, jota vastaavat ostokortin kupongit on sairaalassa irroitettu.

Sairaalaan saapuneet ostokortittomat henkilöt.

Sairaala ei ole velvollinen ottamaan vastaan sinne pyrkiviä henkilöitä, joilla sairaalaan saapuessaan ei ole ostokortteja (tai jäljempänä mainittuja omavaraistodistuksia). Mikäli pakottavissa tapauksissa sellainen henkilö on otettava sairaalaan, tulee sairaalan saada tilitystään varten henkilön ostokortit myöhemmin tai jos henkilö on kadottanut ostokortit, on sairaalan ilmoi-

tettava asianomaiselle kansanhuoltolautakunnalle ostokorttien katoamisesta. Sairaalan tulee liittää jäljennös tästä ilmoituksesta tilitykseensä. Kansanhuoltolautakunnan on käsiteltävä asia kuten ostokortin katoamisesta on määrätty.

Omavaraisruokakuntaan kuuluvien henkilöiden tulee ennen sairaalaan lähtöä hankkia kansanhuoltolautakunnaltaan todistus siitä, että hänelle ei ole annettu leipä-, maito-, voi- tai lihakorttia (todistuksessa on mainittava mitkä kortit henkilöltä puuttuvat). Tämä todistus on annettava sairaalalle. Kun potilas lähtee sairaalasta, on todistukseen merkittävä aika, minkä hän on sairaalassa viipynyt. Todistus jätetään sen jälkeen seuraavan kuukausitilityksen mukana kansanhuoltolautakunnalle. Kansanhuoltolautakunnan tulee palauttaa todistus potilaan omalle kansanhuoltolautakunnalle, jonka todistuksen perusteella on tarkastettava, että sairaalassa olleelle henkilölle hänen sairaalassaoloaikanaan ei ole varattu säännöstelyn alaisia elintarvikkeita. Omavaraiseen ruokakuntaan kuuluvalla annetaan tilapäiskortti T ja 1. 4. 42 jälkeen, jolloin T kortti poistetaan käytännöstä, I tai J kortti ainoastaan matkapäiviä varten ei siis enää sairaalassa oleskelun ajaksi. Mikäli omavaraiseen ruokakuntaan kuuluvalla henkilöllä sairaalaan saapuessaan ei ole yllämainittua lautakunnan antamaa todistusta, on henkilön tai sairaalan hankittava se asianomaiselta kansanhuoltolautakunnalta myöhemmin.

Henkilöistä, joita varten luovutetuista elintarvikkeista sairaala ei voi esittää kuponkitilitystä, sairaalan tulee tilityksensä mukaan toimittaa kansanhuoltolautakunnalle luettelo, jossa mainitaan potilaan nimi, hoitopäivien lukumäärä sekä syy, miksi potilaalla ei ole ollut ostokortteja (omavarainen tai ostokortti kadonnut). Jäljennökset edellä esitetyn mukaisesti kansanhuoltolautakunnille toimitetuista ilmoituksista sekä kansanhuoltolautakuntien an-

tamat omavaraistodistukset liitetään tilitykseen.

Sotilaspotilaat. Eräät sairaalat, joissa on osittain sotilas-, osittain siviilipotilaita, hankkivat muonansa osittain puolustuslaitokselta ja osaksi kauppaliikkeistä. Tällaisten sairaaloiden on tästä lähtien kansanhuoltolautakunnalle antamassaan tilityksessä ilmoitettava myös puolustuslaitokselta saamansa elintarvikkeet. Kun sotilaspotilailla ei ole ostokortteja, tulee sairaalan tilityksessään tässä tapauksessa mainita sotilaspotilaiden hoitopäivien lukumäärä sekä heitä varten käytetty tarvikemäärä. Sotilaspotilaille on sotilasmuona-annokset. Mikäli sairaala ei ole puolustuslaitoksen muonassa, on henkilökunnalla aina ostokortit ja niitä vastaavat annokset, ei siis sotilasannoksia.

Sairaalan kuukausitilitys.

Sairaalan tulee kahden viikon kuluessa kuukauden päättymisestä lukien antaa kansanhuoltolautakunnalle selvitys kuukauden aikana saaduista ja kuulutetuista tarvikkeista. Selvitys on annettava oheisen mallin (Liite 1) mukaisella lomakkeella KH-lomake J 167, joita kansanhuoltolautakunnat saavat kansanhuoltoministeriön lomakevarastosta edelleen sairaaloille jaettavaksi. Kuukausitilitykseen on liitettävä selvitys siitä tarvikkeiden luovutuksesta, josta sairaala ei voi esittää kuponkitilitystä. Tätä selvitystä varten ei ole erityisiä lomakkeita, vaan tulee sairaalan laatia se oheisen (Liite 2) mallin mukaan.

Tilityksen tarkistuksessa on otettava huomioon, että enintään seuraavat tilitysvaijaukset ovat sallittuja:

Viljatuotteissa enintään	5 %
Maidossa „	20 %
Ravintorasvoissa „	2 %

Lihassa, jos laitos hankkii tavaran pääasiassa tukkuhinnoin 10 % ja jos se hank-

kii tavaran pääasiassa vähittäiskauppaliik-
keestä vähittäiskauppahinnoin 25 %.

Mikäli vaje on ylitetty, on tilitys lä-
hetettävä kansanhuoltoministeriöön tarkas-
tettavaksi.

Sairaalan *vastaanottoasemille* ja *apuase-
mille* myönnetään ostoluvat säännösten
tarvikkeiden hankkimista varten samojen
perusteiden mukaan kuin sairaaloille.

Lääkärin valvonnan alaisille *lastenko-
deille*, joissa on sairausosastoja, myönnetään
ostolupia kuten sairaalalle kuitenkin niin,
että sokeria, kahvinkorviketta ja teetä
myönnetään ilman kuponkitilitysvelvolli-
suutta vain edellä mainittujen ohjeiden

mukaan parantolalle annettavat määrät.
Muille lastenkodeille myönnetään elintar-
vikkeita ainoastaan kuponkitilitystä vastaan
kuten täysihoidolalle.

Invaliidikodit. Suomen Punaisen Ristin
alaiset invaliidikodit hankkivat muonituk-
sensa kansanhuoltolautakunnan ostoluvilla.
Näille invaliidikodeille myönnetään osto-
lupia kuponkitilitystä vastaan sekä ylimää-
räisesti seuraavat lisäannokset:

Viljatuotteita	50 g	hoitopäivää kohden	
Maitoa	3 dl	„	„
Lihaa	50 g	„	„

Muut invaliidikodit ovat puolustuslaitok-
sen muonassa.

Osastopäällikkö *Onni Toivonen.*

Osastosihteeri *Å. Virkola.*

Tarvike	Alku- varasto	Hankittu		Yhteensä kg/ltr/mk	Luovutettu				Loppu- varasto	Yhteensä	Huomautuk- sia
		osto- luvulla	muulla tavoin		Kuponkeja vastaan		Ilman kuponkeja (eri luett. mukaan)				
					kuponkeja kpl.	à kg/ltr/mk					
Viljanottoita	400	1 500		1 900	4 000 50 3 600	200 750 50	800 37,5 180	482,5	400	1 900	
Maitoa	—	2 300		2 300	1 950 2 000	2 dl 6 dl	390 1 200	614	96	2 214	
Ravintorasvoja	20	110		130	200 670	100 50	20 33,5	70,5	6	130	
Lihaa ja 1/1 lihajal. * ..	175: —	2 900: —							190: —		Vajaus
1/2 lihajal.	50: —	400: —							80: —		110: —
1/3 ”	25: —	150: —							10: —	3,590	
Sokeria	50	150		200	10	750	7: 50	142,15	50,75	200	—
— — — — —	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—
— — — — —	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—

Henkilöluku:

Siviilipolilaita
joista lapsia
mutta
Sotilaspolilaita
Henkilökuntaa

* H u o m . !

1/2	lihajalosteille merkitään lomakeeseen	1/2	niiden hankintahinnasta
1/3	"	1/3	"
	"	"	"
	"	"	"

Liite kuukausitilitykseen
kuulta 194 .

Saavutuksen nimi:

Osoite:

	Viljatuott.		Maitoa		Rav. rasvaa		Lihaa		Sokeria		Kahvinkorv.		Teetä	
	hoito- päiv.	à yht. kg	hoito- päiv.	à yht. kg	hoito- päiv.	à yht. kg	hoito- väiv.	à yht. mk	hoito- päiv.	à yht. kg	hoito- päiv.	à yht. kg	hoito- päiv.	à yht. kg
Luovutettu ilman kuponkeja.														
Kansanhuoltoministeriön ohjeiden mukaan saaneiden siviilipotilaita varten myönnettävät lisäannokset:														
Tub.pot. hoito- päiväluku .. 1,000	—	—	1 000	4 400.—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Yhteinen hoito- päiväluku .. 4,000	—	—	—	—	4 000	10 40.—	—	—	4 000	25 100.—	4 000	250 30	—	—
* Sotilaspotilaita: Hoitopäiväluku 1,000 (Ei sisälly edelliseen)	1 000	470 470.—	1 000	2 200.—	1 000	30 30.—	1 000	2 000.—	1 000	40 40.—	—	—	1 000 0.5 g	0.5
Ostokortittomia: (Mukana seuraavat omavarainostodistukset sekä osatokortinsa kadottaneista jäljennökset kansanhuoltolautakunnille lähetetyistä ilmoituksista)														
Saarin, Paavo, 10 syy: omavarainen														
Korpinen, Katri, 20 syy: omavarainen														
Penttinen, Ville, 20 syy: kadonnut .. 50	50	250 12.5	50	2 10.—	50	10 —.5	50	40 20.—	50	33 1.65	50	250 30	—	—
Ylilääkärin määräämät lisäannokset:														
Matinen, Eero, tauti: munuaistauti	—	—	10	4 4.—	—	—	—	—	20	25 0.5	—	—	—	—
Koskinen, Osmo, tauti: vatsahaavaleikkaus ..	—	—	10	4 4.—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Yhteensä		482.5		618.—		70.5		2 020.—		140.5		33.25		0.5

Helsinki 1942. Valtioneuvoston kirjapaino.

* Huom.! Sotilaspotilaiden päivittäinen liha-annos vastaa n. 2 markkaa.

